

Брюксел, 23 януари 2012 г.

Общата селскостопанска политика става на 50 години

През 2012 г. се навършват 50 години от въвеждането на общата селскостопанска политика (ОСП) на ЕС, която е в основата на европейската интеграция и която вече пет десетилетия осигурява продоволствена сигурност и жизнено земеделие за европейските граждани. Това е единствената политика на ЕС с обща рамка, при която по-голямата част от публичните разходи във всяка държава-членка се финансират от бюджета на Съюза, а не с национални или регионални средства. Цифрите показват, че ОСП е спомогнала за постигането на стабилно нарастване на икономическата стойност, производителността и търговията, като същевременно е позволила разходите на домакинствата за храна да спаднат наполовина.

Непрекъснатото развитие на ОСП е насочено към преодоляването на неизбежните предизвикателства. Като пример може да се посочи процесът на реформи след 1992 г. — при него бе поставен акцент върху пазарната ориентираност и преустановяването на нарушаващото конкуренцията подпомагане, и бе обърнато внимание на важни за потребителите въпроси, сред които хуманното отношение към животните и удвояването на броя на селскостопанските производители в ЕС (след неговото разширяване от 15 на 27 държави).

През октомври 2011 г. Комисията представи най-новите си предложения за по-нататъшното реформиране на ОСП, чиято цел е да се отговори на сегашните и бъдещите предизвикателства, свързани с продоволствената сигурност; изменението на климата, устойчивото използване на природните ресурси, балансираното регионално развитие, подкрепата за животновъдния сектор в борбата срещу последиците от икономическата криза и повишената нестабилност на цените на селскостопанските продукти, както и приноса към интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж съгласно стратегията „Европа 2020“.

Основни етапи в историята на ОСП

Няколко са важните дати, свързани с началото на ОСП през далечната 1962 г.:

- На **14 януари 1962 г.**, след продължили 140 часа преговори (т. нар. „първи европейски селскостопански маратон“), Съветът на министрите на шестте държави-членки решава да се пристъпи към втория етап на преходния период, да се създадат общи селскостопански организации на пазара за всеки продукт, да се въведат конкретни правила в областта на конкуренцията и да се създаде Европейски фонд за ориентиране и гарантиране на земеделието (ФЕОГА).
- **4 април 1962 г.:** след втория селскостопански маратон Съветът приема текстовете на съответните регламенти.

- **20 април 1962 г.:** текстовете са публикувани, като датата на тяхното влизане в сила се определя от началото на пазарния сезон — например за общата организация на пазара на зърнени култури, яйца, домашни птици, месо и свинско месо тази дата е 1 юли 1962 г.

Някои от другите важни дати са:

- **1962 г.:** поява на общата селскостопанска политика. Нейната цел е да се осигури храна на достъпни цени за гражданите на ЕС и добър стандарт на живот за селскостопанските производители.
- **1984 г.:** въведени са специфични мерки, чиято цел е производството на мляко да бъде съобразено с потребностите на пазара.
- **1992 г.:** реформата „Мак Шари“ — ОСП пренасочва фокуса си от подпомагане на пазара към подпомагане на производителите. Ценовата подкрепа се заменя с преки плащания на помощи и се поставя акцент върху качеството на храните, защитата на традиционни и регионални продукти и грижата за околната среда.
- **2000 г.:** в обхвата на ОСП е включено развитието на селските райони. Политиката набляга на икономическото, социалното и културното развитие на Европа чрез целенасочени многогодишни програми, разработени на национално, регионално или местно равнище.
- **2003 г.:** междинна оценка на ОСП и реформата „Фишлер“. Прекратява се обвързаността между помощите и производството, като селскостопанските производители засилват своята пазарна ориентираност и получават подпомагане на доходите, обусловено от специфичните пречки пред сектора в Европа. Същевременно са им наложени стандарти, свързани с околната среда, хуманното отношение към животните и безопасността на храните.
- **2004 и 2007 г.:** броят на лицата, занимаващи се със селско стопанство, се удвоява вследствие на присъединяването на 12 нови държави. Европейското земеделие и селските райони също претърпяват изменение.
- **2012 г.:** провеждат се преговори за нова реформа на ОСП с цел укрепване на икономическата и екологичната конкурентоспособност на сектора, насърчаване на новаторството, борба с изменението на климата и стимулиране на трудовата заетост и растежа в селските райони.

Статистически данни относно растежа при някои основни селскостопански показатели

	1962 г.	1992 г.	2002 г.	2012 г.
Брой държави-членки	6	12	15	27
Брой селскостопански производители (млн.)	6,5	7,2	6,2	13,7
Земеделска площ (млн. ha)	69	118	126	172

	1962 г.	2012 г.
Стойност на селскостопанското производство (реални цени, млрд. EUR/ECU)	20	350
Среден млеконадой (kg на крава за година)	3000	6500
Среден добив на пшеница (в t/ha)	2	6
Стойност на селскостопанските стоки за износ (в реално изражение, млрд. EUR/ECU)	3	90*
Стойност на вноса на селскостопански стоки (в реално изражение, млрд. EUR/ECU)	6	80*
Стойност на търговията със селскостопански стоки (в реално изражение, млрд. EUR/ECU)	10	170*
% от разходите на домакинствата за храна (средно за ЕС)	30 %	16 %

Източник: ГД „Земеделие“.

*Забележка: * неокончателни данни за периода януари—ноември 2011 г.*

Допълнителна информация, включително за провежданите в различните държави-членки събития по случай 50-та годишнина на ОСП, е публикувана на http://ec.europa.eu/agriculture/50-years-of-cap/index_bg.htm

Освен с междуинституционалната проява, насрочена за 23 януари в Брюксел, събитието ще бъде отбелязано в шестте държави, основали ЕС:

- Германия (Берлин, Gruene Woche) — 20 януари 2012 г.
- Италия (Верона) — 2 февруари 2012 г.
- Франция (Париж) — 27 февруари 2012 г.
- Бенелюкс (мястото ще бъде потвърдено допълнително) — 4 април 2012 г.